

Zamyšlení nad biblickými texty Květné neděle

Ačkoliv součástí liturgie Květné neděle je průvod s pozeňnanými ratolestmi, který je příležitostí k veřejné oslavě Ježíše Krista, musíme se letos obejít bez něj. Jsme odkázáni jen na slova. Ale jde v první řadě o slova Písma, tak toho dobře využijme a nespokojme se jen s televizními přenosy případně se zhlédnutím homilie kazatele, kterého si vybereme.

Evangelium k průvodu s ratolestmi (Mt 21,1-11) a evangelium o umučení čili pašije (Mt 26,14-27,66) nám ukazují něco, co se v dějinách vlastně mnohokrát opakovalo a bohužel nejspíš i opakovat bude. Totiž dav, který jedná jakoby jednomyslně, ale vlastně nemyslí.

Dav, jásající při Ježíšovu vjezdu do Jeruzaléma, v podstatě jása nad splněním svých představ: V Ježíši, který přijíždí na oslátku, vidí nejspíš uskutečnění svých snů – pozemského krále - triumfujícího Mesiáše, který vyžene Římany. Nerozpoznává v něm trpícího Božího služebníka, člověka, podrobeného smrti (Iz 50,4-7). Natož toho, kdo přichází, aby zachránil hříšníky. A naopak: Dav, kterého slyšíme v pašijích volat „Ukřižuj!“ vidí v Ježíši jen proklatce, který nenaplnuje jeho představy. Pokud v něm přece jen vidí úspěšného kazatele, nehasí to nenávist shromážděných. Spíš jí povzbudí – vždyť oni úspěšní nejsou. Nakonec dodejme, že Pilát sice proti Ježíšovi nic nemá, ale chce mít klid a pořádek, tak ho přání davu vydá. Ovšem Ježíšovo sebepochopení není závislé ani na triumfu, ani na odmítnutí. Závisí na tom, kým skutečně je. Je synem člověka a synem Božím. Zde by ovšem mnozí čekali, že se Boží synovství musí nějak projevit. Zázrakem, vítězným tažením, potrestáním křižujících. Nic z toho se však nestane. Což jsme už nejspíš v mnoha kázáních či biblických hodinách slyšeli, ale otázkou vždy zůstává, nakolik jsme tomu porozuměli a nakolik to ovlivnilo naše chápání Ježíše – Mesiáše.

Velmi stručnou a shrnující reflexi nacházíme v druhém čtení Květné neděle, v úryvku z listu Filipánům (Flp 2-6-11). Ten mluví o Ježíšově ponížení, které vyrůstá z toho, že se jako Syn Boží stal člověkem. Neupadl sice jako my do hříchů, ale stal se v mnoha ohledech bezmocným, tedy proti hněvu, pomluvám, únavě či tělesné slabosti a nakonec i vůči nespravedlivému odsouzení a smrti. Jenže evangelia dosvědčují, že nakonec vstal z mrtvých. Máme tedy na celou tu etapu ponížení zapomenout? Nijak bychom si tím nepomohli. Když totiž opustíme Ježíše v jeho bezmocnosti, zůstaneme ve svých bezmocnostech sami, opuštění, bezradní.

To jsme už možná v něčem u sebe samých konstatovali. Protože naše značná bezmocnost vůči nepatrnému pitomému viru a z toho rostoucí pandemii není jen zdravotním problémem. Je to problém i pro naši identitu. Tedy lidí vůbec a křesťanů zvláště. Naše sebevědomí moderních lidí se vším úžasným pokrokem vědy a techniky svádí k aplaudování tohoto stavu. Vjíždíme triumfálně do dějin, když dokážeme pomocí pokroku vědy a techniky uskutečnit mnohé, o čem se minulým generacím ani nesnilo. Sebe tak můžeme (mohli jsme!) považovat za vítěze. A objeví se nepatrný virus, který nejen křičí: „Ukřižuj“, ale který nám mnohé prostě bere, může nám vzít a mnohým bere i život, a my jsme z velké části bezmocní.

Co s tím? Podívejme se znovu na Ježíše. O něm mluvili a mluví různí lidé různě. Někteří ho vynášejí a jiní jím pohrdají nebo ho míjejí. Ale v listě Židům čteme slova, na kterých svatý Jan Pavel II. postavil celou přípravu na Velké jubileum 2000: Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i navěky. (Žid 13,8) Proto i dnes v něm máme hledat odpověď na to, co se nám a s námi děje. On strpěl ponížení, ale Bůh ho posléze povýšil. V celé své pozemské existenci byl Ježíš

sám sebou, tedy Božím Synem a člověkem. Což je pro nás výzvou, abychom své adoptivní Boží synovství vzali i v těchto chvílích vážně. Jsme poníženi, to si zkusme přiznat. Ovšem ne jako ti, které poníží Bůh tím, že je opouští nebo zavrhne. Tak někdy jednáme my mezi sebou, ale Bůh s námi ne!

Ponížený Ježíš je blízko trpícímu člověku. Ovšem ne jen to. Ponížený Ježíš je také tím, koho Bůh povýšil. Ježíš nezůstal uvězněn ve svém ponížení. Byl vzkříšen, povýšen na Otcovu pravici. Pokud se nám podaří v současné situaci plněji pochopit naši blízkost k poníženému a povýšenému Ježíši, můžeme plněji objevit naši velikost i v našem ponížení. Je to velikost, která nevyplývá z naší pýchy, ale která je dána tím, že jsme „V Synu přijati za syny“, že jsme Ježíšovými bratry a sestrami i v naší bídě. Není to mávnutí kouzelným proutkem. Ale zve nás to k pohledu, který se nezastaví ani u zítřka, ani u smrti, ale směřuje do Boží blízkosti, tedy tam, kde se má naplnit naše naděje ve vzkříšení. Víra ve vzkříšení není něčím navíc. Chrání nás, abychom nepropadli ponížení beznaděje nebo klamu vymyšlených útěch v našich nebezpečích a trápeních.